

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-u. 1. hová a hirdetések, előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők. Telefon 21.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi fel. Azonkívül az összes hír :: : detési irodák. :: : Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 54. szám.

Szerda, március 7.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A háboru mai hirei.

Az amerikai helyzet. — A nyugati nagy harcok. — Az angolok véres kudarca. — Anglia gazdasági bajai. — A törökök harcai.

Az amerikai helyzet.

Budapest, márc. 7. Hágából sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti Washingtonból:

Harminchárom szenátor összeállott az obstrukció megakadályozására. Most vitatják meg e célból a házszabályok módosítására vonatkozó új indítványt.

Budapest, márc. 7. Hágából sürgönyzik:

Mint ide Newyorkból jelentik, a dél-amerikai köztársaságok lépéseket tettek a békeközvetítés érdekében. Wilson mint érdekelt fél nem vehet részt az akcióban.

Az amerikai kereskedelmi hajók fölfegyverzése.

Budapest, márc. 7. Londonból sürgönyzik:

Ideérkezett newyorki jelentések szerint hétfőn reggel megkezdtek az amerikai kereskedelmi hajók fölfegyverzését.

Budapest, márc. 7. Baseltől sürgönyzik:

Londonból érkezett jelentések szerint hétfőn reggel kezdték meg az amerikai hajók fölfegyverzését. A napokban több oceanjáró gőzös fog elindulni és ezek ágyuval fognak löni a tengeralttjárókra.

Az amerikai német nagykövet utja.

Budapest, márc. 7. A Lokalanzeiger jelenti Kopenhágából:

A Frederik VIII. gőzöst, amelyen Bernstorff gróf amerikai nagykövet utazik kíséretével, szombat reggelre várják Kopenhágába.

A nyugati nagy harcok. — Az angolok véres kudarca.

Budapest, március 7. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A bouchavesni angol támadást nyilvánvalóan nagy terjedelemben és széles arcvonalon terveztek. Az erős tüzérségi tüzelés, amely délután a St. Pierre Vaast erdejét és Bouchavesnes egész környékét megfektette, 5-ikén pergőtűzzé fokozódott. Az angol rohamozó csapatok, amelyek az elülső árkokban gyülekeztek, még idejében föltűntek a németeknek, akik ezután megsemmisítő tüzelés alá vették őket, úgy hogy az angoloknak

nem sikerült a már készenlevő oszlopokat támadásra indítani. Csak Bouchavesnestől keletre hagyták el az angolok árkaikat, rohamaik azonban tüzelésünkben véres veszteségükkel összeomlottak.

Ugyanezen sors érte egy második támadó kísérletet este 9 óra 40 perckor. Ez is kiindulásakor megakadt tüzelésünk forgatagában.

A franciáknak több kísérlete, a Caurriers-erdőben elvesztett terület visszahódítására, megheiusult.

Francia szikratávirat e hó 6 ikán délután egy órakor azt jelentette, hogy az elvesztett állások egyrészt visszahódították. Ez a jelentés teljesen alaptalan. Az árkokat minden ellentámadással szemben megtartottuk és hiánytalanul német birtokban vannak.

Anglia gazdasági bajai.

Budapest, márc. 7. Rotterdamból sürgönyzik:

Az angol alsóház tegnapi ülésén Lambert szabadelvű képviselő azt mondta, hogy a hadügyi kormány okosabban tette volna, ha inkább Szalonikiból von el tizezer embert, mint a mezőgazdaságtól, amely válsággal küzd.

Sir Herbert Leo szintén szabadelvű képviselő odanyilatkozott, hogy a mostani helyzetben nem a katonanyag kérdése a legfontosabb a háboru folytatására nézve.

Churchill azt mondta, hogy kétségbevonja, hogy ebben az évben döntő eredményt elérhetnének s reméli, hogy a kormány nem fogja a hadsereget nagyobb arányú harcokba küldeni, ha nem egész bizonyos felőle, hogy evvel előbbre viszi a háborut a döntéshez.

Bonar Law kincstári kancellár nem akar a szaloniki hadseregről nyilatkozni, sem mellette, sem ellene. Itt már nem csupán angol érdekekről van szó. A titkos üléstől, amelyet Churchill javasol, Bonar Law semmi eredményt nem vár.

Bathurst nem hiszi, hogy a gazdák a burgonyát a szegények számára viszsztatartsák.

Angol fölfegyverezett hajó Holland kikötőben

Budapest, márc. 7. Rotterdamból sürgönyzik:

Mint a Courant jelenti, a Princess Melitta nevű fölfegyverezett angol kereskedelmi hajót, amely befutott Nieuwe

Waterweg kikötőbe, Hollandia katonai őrizet alá helyezte.

A törökök harcai.

Budapest, márc. 7. Konstantinápolyból sürgönyzik: A főhadiszállás közli:

Az angolok két lovasezreddel, hat páncélautomobillal, két ágyunaszáddal megtámadták Sziriz mellett, Bagdadtól nyolcvan kilométernyire előőrseinket. A támadást nagy veszteségükkel visszavertük.

A párisi szociálista kongresszus botrányai.

Budapest, márc. 7. Genfből sürgönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint, a párisi szociálista kongresszuson nagy botrány támadt. Az utcáról benyomultak a terembe, ahol veszekedés támadt.

Budapest, március 7. Genfből sürgönyzik:

A párisi szociálista kongresszuson néhány szónyi többség ellenére a többség mégis nagy vereséget szenvedett. A szociálisták vezérének Recaudelnek lábai alatt inog a talaj, mert a francia népet kifárasztotta a háboru. Lyonban a drágaság és az angolok viselkedése miatt általános az elégedetlenség. A lakosság kész akár a forradalomra is.

A tanácskozáson pokolian lármás jelenetek játszódtak le. A kisebbség ordított, üvöltött, közben az utcáról betörték a tanácskozó terembe, ahol verekezés támadt.

A tanácskozás folyamán fölolvasták az orosz szociálisták táviratát, akik kijelentik, hogy nem vesznek részt a március 15-iki kongresszuson, mert az ellenséges államok szociálistáit kerékesztették. A táviratot nagy tetszéssel fogadták.

Ugyszintén nagy tetszéssel fogadták az olasz szociálisták táviratát is, akik kijelentették, hogy nem dolgoznak együtt Mussolival és Bissolatival.

Höfer mai jelentése.

Budapest, márc. 7. Höfer altábornagy jelenti:

Keleti és délkeleti harctér:

Változatlan.

Olasz harctér:

A tiroli keleti fronton több szakasz fegyvereinkre kedvező kimenetelű csatározások folytak.

Egy ellenséges osztagot, amely a Maso patak vidékén levő állásaink ellen támadt, elűztünk. Az olaszoknak costabellai állásaink ellen intézett két éjjeli támadása csapataink ellenállásán megdőrt.

Ellenséges támadási kísérlet a Monte Sief ellen, már zárótűzünkben összeomlott. Ottani robbantásai, amelyek a mi állásunk ellen irányultak, csak az olaszoknak okozott károkat,

HIREK.

— **Hivatalos jelentések március hó 6-áról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harctér:

Volhyniában orosz felretörések megghiusultak. Brzezanytól délre az oroszok éjjeli rajtaütését visszavertük.

Olasz harctér:

Az erős csapatok általában akadályozta a harci tevékenységet és a San-Pellegrinó-völgytől északra is megszakította a harcot. Éjjel ismét aknátüzelést indítottak costabelai állásunk ellen. Az olaszok támadási kísérleteit zárótűzünkkel megállítottuk. Az ellenségnek a Colbricon ellen intézett meglepő rohamát kézi-gránáttal visszavertük. Ma reggel az ellenség a Montesief előtt nagyobb robbantást hajtott végre, állásaink azonban sértetlenek maradtak.

Délkeleti harctér:

Nincs jelenteni való.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

A Somme jobbjárta a tüzérségi harc hevessége este fokozódott. Az angolok pergőtűz után Bouchavesnestől keletre ismét támadtak. Támadásukat visszavertük, egy másik támadásukat pedig megsemmisítő tüzelésünkkel megghiusítottuk. A többi arcvonalzakaszokon a hófúvásban csekély volt a tüzevékenység. Felderítőink, akik megállapították, hogy a franciák állása a Caurriere-erdő mellett az általunk ott elfoglalt vonalakkal szemben húzódik, még 15 foglyot szállítottak be.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonalai: Az oroszok éjjeli támadása állásaink ellen Brzezanytól délkeletre megghiusult.

József főherceg vezérezredes harcvonalai: A Kelemen-hegység lejtőin az Erdős-Kárpátok déli részében több orosz századot, amelyek élénk tüzelés után állásainkat megtámadták, visszavertünk.

Mackensen vezértábornagy hadserege: A helyzet változatlan.

Macedon arcvonal:

Az Ochrida és a Prespa-tó között egy francia táboriőrön rajtaütöttünk és elfogtuk. — Ludendorff.

— **Katonai kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért **Vucetic György** 12. gy. ezredbeli főhadnagynak és **Adám István** 12. gy. ezredhez beosztott tart. szekerész főhadnagynak a hadi-ékitményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta a kardokkal.

Megparancsolta továbbá a király, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dicséret elismerés a kardok adományozásával egyidejűleg újlag tudtul adassék **Illés Kálmán** 12. gy. ezr. főhadnagynak.

A király **Száviics János** 5. honvédegyezredbeli főhadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a hadi-ékitményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet és a kardokat adományozta.

A hadseregparancsnokság azonkívül még a következő 12-es katonákat tüntette ki vitézségükért:

A bronz vitézségi éremmel: **Végh Sándor**, **Kuruc János** őrmestereket, **Nágl Károly**, **Koczka József**, **Csábi Kálmán**, **Rác János**, **Nemes András** tizedeseket, **Weisz Pál**, **Stancz Imre**, **Rumi József**, **Kurucz István** őrvetetőket, **Weisz Károly**, **Vadkeleti János**, **Pasztosek József**, **Blaho János**, **Fazekas Károly**, **Gyepes Mihály**, **Krajcsir János**, **Szárász János**, **Molnár János**, **Varga János**, **Uharcsek János**, **Varga Lajos**, **Viglaczki Imre**, **Kosztolányi István**, **Jakab Jenő**, **Horváth Pál**, **Graf Antal**, **Galle József**, **Borász Vince**, **Fazekas Pál**, **Bugyi Ferenc** gyalogosokat.

A vas érdemkeresztrel a vitézségi érem szalagján: **Nagy Sándor**, **Lantos Károly**, **Csap Ferenc** őrmestereket, **Winkler Jenő** és **Grebesz József** gyalogosokat.

— **Katonai kinevezés.** A király **Adám István** 12. gy. ezredhez beosztott tart. hadnagyt tart. főhadnaggyá kinevezte.

— **A vasúti kalauz vitézségi érme.** A katonai parancsnokság **Erszky Mihály** nagybecskereki illetőségű kalauznak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a bronz vitézségi érmet adományozta.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter dr. **Lugossy Gyula** állami végrehajtót a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához pénzügyi fogalmazóvá kinevezte.

— **A katonaothton.** A Temesvári-utca 1500 sz. alatt létesített katonaothton szépen látogatják a beteg és egészséges katonák. Az otthonban a katonák levelet írnak, olvasgatnak, elbeszélgetnek és társasjátékokat játszanak. Mult hónapban reá fordított költség 177 korona volt, míg erre semmi bevétel nem jött s a hiányt pótolni kellene. Ezért adományokat kérnek, amely **Szalay Margit** a katonaothton vezetője címére Nagybecskerekre küldendő.

— **A Vörös kereszt javára** a Városi Moziban rendezett jótékony előadásnál felülfizettek: **Dr. Perisics Zoltán** 10 K, a Városi Mozi cukrásza **4 K**, **Kepping Ella** és **Fleiner Kató** 1—1 K. Azonkívül a **Schneller** és **Göschl** cég az összes nyomtatványokat ingyen csinálta, a zenekar és a tüzoltóság díjtalanul működött közre s a városi villamni ingyen adta a vilamos áramot.

— **Épül a Sajtószállás.** A vidéki hírlapírók gyógyító- és üdülőtelepének létesítéséhez újabban a következő adományok érkeztek: **Nyitra**, **Baranya**, **Fejér**, **Arva** vármegyéek törvényhatóságai egyenként 200—200 K, **Vác**, **Szatmárnémeti**, **Nyíregyháza**, **Brassó** városok és **Hont** vármegye 100—100 K, **Tolna** vármegye és **Turkeve** város 50—50 K, **Tatai** jótékony nőegylet, **Békéscsabai** nőegylet, **Pécsi** jótékony nőegylet, **Kiskunfélegyháza** gazdasszonyok egylete, **Izr.** jótékony nőegylet **Lugos**, **Aradi** jótékony nőegylet, **Szociális Misszió-társulat** aradi szervezetének nővédelmi hivatala, **Protestáns** leánykör **Kecskemét**, **Bodrogközi** jótékony nőegylet **Királyhelmez**, **Pápai** leányegyesület, **Debreceni** jótékony nőegylet, **Komáromi** gyermekvédő leányegyesület, **Izr. nőegylet** Nagybecskerek. **Csornai** izr. nőegylet, **Mohácsi** izr. nőegylet, **Zalaegerszegi** szegénygyermek karácsonyfa egylete 50—50 K, **Lőcsei evang.** **Gusztáv Adolf** nőegylet **Sátoraljai** helyi róm. kath. nővédő egylet 40—40 korona.

— **A levélposta.** A postaigazgatóság közli: Temes-, Torontál- és Krassószörényvármegyekben eddig fennállt azon rendelkezés, hogy a magánpostai küldemények csak nyitva adhatók postára, a mai naptól kezdve Torontálvármegyében a nagybecskereki, antalfalvai és pancsovai, Temesvármegyében a kevevárai és fehértemplomi, Krassószörény vármegyében pedig az orsovai és ujmolodvai járásokra korlátoztott. A felsorolt hét járás kivételével tehát a többi járásokban a magánpostaküldemények **újól lezárva adhatók postára.** A csomagok a felsorolt hét járás területén is lezárva adhatók fel, a csomagokban azonban írásbeli közleményt elhelyezni, a szállítólevelek szelvényeire pedig közleményt írni nem szabad. Ezen hét járás területén a postahivatalok jogosítva vannak a csomagokat, illetve közlők azokat, amelyekre gyanújuk van, hogy írásbeli közleményt tartalmaznak, a feladók által megvizsgálás céljából felbontatni.

— **Köszönet.** A szociális Misszió-egyesület gyermek népkönyhája részére következő pénz- és természetbeni adományokat kaptuk: **Kenderesi Sándorné** 10 K, **Laczovich Zsófia** 10 K, **Tóth Istvánné** sőt és hagymát, **Mayer Rezső** 50 kiló burgonyát küldött. Mindezen nemese adományokért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

A nagybecskereki keresztyén nőegylet céljaira újabban adományozták: dr. **Dukesz Józsefné** 10 K, **Eisenstädter Ignác** 10 K, dr. **Várady Imre** 10 K, **Fenyves Izsó** 10 K, dr. **Heinermann Alajos** 10 K, **Dungyarszky Lázár** 20 K, özv. **Menczer Ignác** 6 K, **Menczer Lipót** 6 K, **Holländer Ede** 3 K, **Farkas Vince** 2 K, mely szives adományokért ezután mond köszönetet az adományozóknak a Ker. nőegylet elnöksége.

— **A Városi Moziban** tegnap este a Sárkány című nagyhatású film került színre, amely egyike a legkiválóbb amerikai filmeknek. A bűn és az ártatlanság szimbolikus harcat mutatja be érdekes mese keretében, gyönyörű felvételekkel s különösen érdekesek a pompás newyorki utcai képek. A filmet a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Ma ismét egy nagyszabású filmdráma kerül színre a Városi Moziban. „**Aphrodite**” a film dráma címe **Mária Carnival** a főszerepben, aki ismét elsőrangú alakítást nyújt ebben a darabban.

Holnap ugyancsak egy rendkívül érdekes detektívfilm, „**A fényugár**” kerül színre, amelyben a főszerepet **Neisser** játssza, aki a leghatásosabb detektívfigyvelőkkel alakítja szerepét az egymást követő izgalmas jelenetekben.

— **Elfogott betörő asszony.** Veszedelemes tolvajnot kerített kézre a nagybecskereki rendőrség **Lenhardt Mihályné** szül. **Weisz Éva** helybeli asszony személyében, aki a vásártéri Gyakovacska-féle vendéglőben volt itecsné. Még február közepén történt ugyanis, hogy a vásártéren lakó **Szelenszky Károlyné**, majd **Fuchs Károlyné** lakásában tolvajok jártak s elvittek körülbelül 920 korona készpénzt. A lopásokkal egyideig az egyik meglopott asszonynál lakó katonát gyanúsították, bár ez vártig erősítette ártatlanságát. A gyanu azonban tovább is fennmaradt ellene s talán föl sem szabadul alóla. ha Gyakovacska körmáros február 26-ikán följelentést nem tesz, hogy tőle is elloptak bezárt szobájából és szekrényéből mintegy négyszáz koronát. Most irányult a gyanu **Lenhardt Károlynéra** s **Bagi József** esendőörmmester és **Sztojancsev Obrád** rendőrorrmester figyelmét kezdtek **Lenhardt**nére. Csakhamar megállapították, hogy az asszonynak feltűnően sok pénze van, adósságokat fizet, köztük aranypénzzel is, ami **Szelenszky**nével tün el. Ugyancsak olyan új papirforintosokkal is fizetett, amit Gyakovacska kitélt el. Erre előállították az asszonyt s vallatás alá fogták. Az asszony a bizonyítékok sulya alatt azután beismerte, hogy ő követte el a betöréseket s eladta a bűnjelket, a pénztárcákat, amelyekben az ellopott pénz volt és a betörőszerszámokat is, melyekkel a lakásokat és szekrényeket fölfeszítette. A rendőrség a betörő asszonyt letartóztatja s folytatja ellene a vizsgálatot, mert nem lehetetlen, hogy más bűnök is terhelik.

— **Királyi üdvözlét a magyarságnak.** A felséges királyi pár tudvalevőleg sajátkezű üdvözlőirattal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmával. A honv. miniszterium Hadségélyző Hivatala levelezőlapokon hozta forgalomba a királyi pár irásának facsimiljét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumától bélyegezettek. Vidékre készségesen eljuttatja a hivatal a levelezőlapok egy-egy példányát mindenkinek, aki az elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatal főpénztárának (képviseletház) az utalványszelvényen **K. Ü.** (királyi üdvözlét) jelzéssel és pontos címmel. Budapestben a hivatal városszerte árusítja a levelezőlapokat.

— **Gyengeelméjük és gyengétehetségük felvétele.** A borosjenői (Aradmegye) gyógy-pedagógiai nevelő- és foglalkoztató állami intézetben az 1917—18. tanévben több gyengeelméjű és gyengétehetségű növendék vétetik fel. Szegénysorsuak ingyenes elhelyezést nyernek. Prospektust ingyen küld az intézet igazgatósága.

— **Hadifénykép levelezőlapok.** A Hadségélyező Hivatal Hadifénykép kiállításán kiállított legszebb képek lemezeiről 150-féle felvétel a legkülönbözőbb harcterekről és harcmozgatókatról. Eredeti bronzüst képek. 10 darab ára 2 korona 50 fillér.

— **Két megbízható ör** gyanánt szolgál egészségünk szempontjából a fájdalomcsillapító **Feller-féle „Elsalfluid”** és a hashajtó **Feller-féle rebarbara „Elsapilula”**. Mindkettőt állandóan kellene otthon tartani. **Feller V. Jenő** gyógyszerész, **Stubica Centrale** 125. sz. (Zágráb-megye) 12 üveg **Elsalfluid** t bérmentve 6 koronáért és 6 doboz **Elsapilulát** 4 K 40 f-ért szállít. (Békeárak). Több mint százezer köszönetlevél és orvosi ajánlás igazolja ezen nélkülözhetetlen háziszerek jó hatását.

Tenger-

sok utánzatot ajánlanak mostanában **Diana-sósorszesz** helyett egyes üzletekben a vásárló közönségnek, melyek hangzatos elnevezések

alatt

és sokszor a megtévesztésig hasonló külső csomagolásban kerülnek forgalomba. A gyalog-

járók,

ha elmennek egy-egy kirakat előtt, mégis minden jobb üzletben ott láthatják a valódi **Diana-sósorszeszt**, melyről mindenki

előre

tudja, hogy belső tartalmánál fogva a legmegbízhatóbb és leghatásosabb háziszerek, fájdalomcsillapító, hűsítő, enyhítő és egészségápoló. Egy háztartásból sem szabad tehát hiányoznia.

kis üveg **Diana-sósorszesz** ára . K 1-30
nagy " " " " " 3-50
legnagyobb " " " " " 7-

DIANA kereskedelmi r.t.
Budapest, V., Nádor-utca 6.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtökön, március 8-án d. u. 5 órakor
mérésüket, 8 órakor rendes helyarákkal:

Nordisk ujdonság! Nordisk ujdonság!

Kisértet a lápon.

(Der Mann ohne Kopf). Detektívdráma 4
részben. Főszereplő: Max Lander.

Sascha Mészter Hét.

Háborus aktuális felvételek.

Feministák. Nordisk vigjáték.

Helyárák:

Mérésékkelt: páholyülés 80 f. I. hely 70 f.
II. hely 60 f. III. hely 40 f. -- --

Rendes: páholyülés 1-20 K. I. hely 1- K.
II. hely 80 f. III. hely 50 f. -- --

— **Könyveket a harcérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harcérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.**

— Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtársi épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hétfő 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadja a befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. n. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Kulturmunka Szerbiában.

— Belgrádi levél. —

Orosz fogságom idején nemesek az orosz viszonyokat ismertem meg, hanem az entente hazugságait is, amelyeket ami viszonyainkról a külföldi sajtóban minden eszközzel lansziroz.

Hasábos tudósítások szölkáltak a mi barbárságunkról és főleg az orosz újságok — az orosz nép alacsony intelligenciája megkönnyítette a dolgokat — vetélkedve piszkolták a középponti hatalmak inferioritását. Azokat az újságokat, amelyek nyugodtabb vagy tárgyilagosabb hangon írtak, egyszerűen elkobozták, súlyos pénzbírságokkal sújtották. Így lakolt 1914 decemberében a „Petersburger Zeitung” is szökimondásáért. Egy vezércikkében ugyanis ezt írta volt: „Anglia harcöl — az utolsó orosz katona utolsó vércsöppjéig!”

Amikor végre kiszabadultam az orosz fogságból, alkalmam volt képet alkotni a szerb viszonyokról.

Utam Belgrádon, Nisen, Leskovácson, Vranján és Kumanován át Úszkubbe, visszafelé pedig a Sepmas völgyén át és az Ibar mentén Mitrovicába vezetett. Ez a szép fekvésű városka a híres Rigómezőt zárja be dél felől.

A belgrádi élet ma természetesen egészen más, mint a béke éveiben volt. Az üzletek és vendéglők legnagyobb része ugyan nyitva van, de a sötétség beálltával néma csend ül az utcákra. Az élelmiszerárak türheidek és jaj volna annak, aki a szükségét a maga hasznára akarná kihasználni. Szigoruan megbüntetnék, árúját elkoboznák és üzletének ajtajára felszögeznék az „Árdrágító” föllírású táblát. Így védik meg a közönséget a lelkiismeretlen üzerektől. Mihelyt csapataink elfoglalták az országot, rögtön helyreállították az ipari üzemeket, amelyeket az ostrom megrongált. Leginkább asszonyok és gyermekek végszik a

a munkát, katonai felügyelet alatt. A legnagyobb üzemek egyike a vágóhid, amelyet annak idején egy belga társaság épített. Amikor csapataink bevonultak a városba, teljesen elhanyagolt állapotban találták a vágóhidat, ma azonban már mintaszertű módon működik. Innen óriási mennyiségű fagyasztott- és füstölt-hust, szalonnát, zsirt és kolbászárut küldenek a monarchia belsejébe. Ez az üzem a hadsereg ellátásában fontos szerepet játszik. Vele kapcsolatban áll egy nagyszabású vágómarhatelepe.

A vágóhidon kívül láttam még egy szappan- egy szeszgyárat és egy sörfőzöt; éppen most dolgoznak egy erőtakarmánygyár felállításán.

Belgrádban áruforgalmi- és nyersanyag-központot is szerveztünk, ezek kezelik az ország jelentékeny termelésfőlölségét.

A szerbek magukkal vitték mükineseiket és hadseregük végeleges összeomlásakor ott-hagyták a Rigómezőn, mi összegyűjtöttük és hozzáértő kezek gondjára bíztuk őket.

Belgrád közelében, a Topesideren mezőgazdasági mintaintézetet szerveztünk, iskolával. Itt a kormányzóság költségén szerb ifjakat modern mezőgazdákka képezünk ki.

A serdülő korban levő, züllésnek induló fiúk számára ipariskolát is állítottunk fel. Népfelkelők tanítják itt e suhancokat mindenféle mesterségre és igyekeznek őket a jó utra visszatéríteni.

Kragujevácbán meglátogattam a népiskolát. A gyermekek fölfogóképessége meglepett. Itt is, mint valamennyi kerületi székhelyen kitünően gondoskodnak az árvagyermekéről. A szegény lakosság számára népkonyhát állítottak föl és ingyen osztunk ki számukra túzelőfát is. Leskovácson át, ahol egy szövőgyár és egy kézfőnyőgyár jelentékeny jövedelem forrása a lakosságnak, Úszkubbe érkeztem. E gyönyörűen fekvő keleti városnak jelenleg egy dohánygyár az egyetlen gyára. Sajnos, ebben a mükinesekben bővelkedő városban is csak rövid ideig tartózkodhattam. Tízórás utazás után Mitrovica kerületi székhelyre érkeztem. Itt nagyrészt albánok laknak. Ez a város is keleti jellegű. Itt meglátogattam a nagy kerületi kórházat, ahol határos rendszabályokat fogantatosítottak a ragályos betegségek elterjedése ellen. Rendkívül hangulatos a hősök temetője, ahol osztrák-magyar és szerb katonák gondozott sírokban békésen nyugosznak egymás mellett örök álmukat.

Mitrovica környéken fémtartalma salak fordul elő, ami arra mutat, hogy itt valamikor bányászatot üztek.

A katonai kormányzóság nagy sikerrel dolgozik rendezett viszonyok megteremtésén; jóakaratot szigorúsággal párosít. A nép jóakaratu és dolgoz és bizik a kormányzóságban, egyre gyakrabban veszi igénybe a mi bíróságainkat pörös ügyeiben. A szerb adótörvény kereteiben kivett adót könnyen fizetik.

Nyugalom honol az országban; büncselekmények, statisztikai megállapítás szerint, sokkal ritkábban fordulnak elő, mint a szerb uralom idején.

A rablóbandákat, amelyek itt azelőtt országos csapás számba mentek, a legszigorubb eszközökkel irtottuk ki.

A vasuti- és utahálózat fejlesztésére és karbantartására is a legnagyobb figyelmet fordítjuk, egyáltalában mindent, ami hozzájárulhat a népjólét emeléséhez és az ország fejlődéséhez, a legmeszebbmenő módon támogatunk, mert javát akarjuk a népnek és normális viszonyokat akarunk teremteni.

Ha egyszer béke lesz és az ententesajtó átkos hajsziája megszűnik, akkor talán az országok, amelyeket a középponti hatalmak megszálltak, maguk fognak tanúságot tenni arról, hogy mily kulturmunkát végeztünk érdeklükben és mily nemes érzéssel voltunk irántuk.

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

- I. Szárazföldi háboru. 2.— K.
- II. Tengeri háboru 2.— K.
- A kémkedés békében és háboruban 1.— K.
- A franktirőr harc 1.— K.
- Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K
- A világháboru és a hadijog 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben. Főbizományos: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

Eladó bérház.

Az Écskai-utca 20—22. sz.
alatti ház 2 részben vagy
— egyben is eladó. —

Bővebbet a tulajdonosnál ugyanott.

Elegáns

butorozott utcai szoba,

előszobával és villanyvilágítással
azonnal kiadó.

Magyar-utca 247. sz

Ház eladó

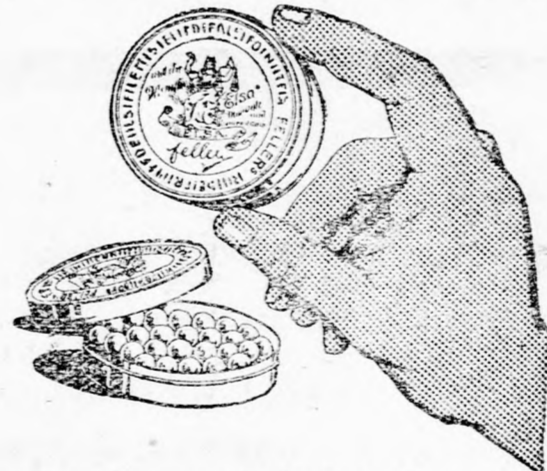
NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakással.

Ugyanott eladók képek, könyvek, képes folyóiratok is. — Közelebbit a kiadóhivatalban.

Feller-féle étvágygerjesztő, enyhén hashajtó hatású Rebarbara

Elsa-Pilulák

megkönnyebülést hoznak.
Békeárak: 6 doboz bérmentve 4 K 40-f.
Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica, Centrale 125 szám. (Zágrábmege). — Több mint 100.000 köszönőlevél.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Tanulólánnyok

heti-fizetéssel felvétetnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fbg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. övegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy
szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárutüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-
udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ e. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.